

LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Store udfordringer venter DIF

Med Kai Holms afgang som formand for Danmarks Idræts-Forbund den 28. april trækker den sidste af de seneste over 20 års markante lederpersonligheder i spidsen for de store idrætsorganisationer sig tilbage.

Inden for de seneste år har også direktør Preben Kragelund (Team Danmark) og formændene Tage Carlsen (DFIF) og Leif Mikkelsen (DGI) vejet pladsen for nye kræfter efter at have styret deres respektive organisationer gennem to årtier med voldsom stigning i såvel tipsmidlerne som den generelle samfundsmæssige bevågenhed i forhold til idrætten.

Lige som de øvrige markante personligheder forsvinder Kai Holm dog ikke helt ud af idrætsbilledet. Han vil i sin egenskab af IOC-medlem fortsat fungere som en slags 'udenrigsminister' for dansk idræt og bevare sin tilknytning til bestyrelsesarbejdet i DIF.

Idan bringer i dette nyhedsbrev samt på idan.dk journalisten Lars Werges diplomopgave fra den journalistiske efteruddannelse om DIF-formanden siden 1984. Som det fremgår af de mange episoder fra Kai Holms formandsperiode, har han krydset klunger med mange mennesker på sin vej. Men overordnet enhver kritik af DIF-formandens lederstil står alligevel det faktum, at han til sin efterfølger afleverer et forbund på toppen af dets økonomiske,

fortsættes...

Indhold:

- Seerne er fodboldmætte
- Kampen om tv-seere
- Konkurrencedygtige fitnesscentre
- Talentudvikling under pres
- En krig under optrapning
- Debat: Behov for national plan

Foto: Jens Dige/Pulfoto

Brøndbys dårlige efterår kostede sandsynligvis seere, men er ikke den eneste forklaring på tilbagegangen.

Seerne er fodboldmætte

MTG og TV2' store satsning på superligafodbold kommer på et tidspunkt, hvor seernes interesse for SAS Ligaen har nået et mætningspunkt.

Af medieanalytiker Martin Hedal

Idans rapport 'Sport på dansk tv' dokumenterede sidste år, hvordan seernes forbrug af fodbold på dansk tv i mere end 10 år har været konstant på trods af en eksplosion i udbuddet.

Tv-stationer serverer til stadighed flere og flere lækkerbiskener fra dansk og udenlandsk fodbold, men mavesækken kan altså kun klare en vis mængde.

I modsætning til fodbold generelt har SAS Ligaen de senere år oplevet en pæn vækst i seernes forbrug, og den MTG-ejede

kanal 3+ har med succes løbende kunnet fodre de danske seere med flere og flere kampe. Det kulminerede i 2005, hvor danskerne så 17 mio. timers SAS Liga på kanalen. Det niveau kunne ligaen imidlertid langt fra holde sidste år. Et fald på 21 procent til 13,4 mio. seertimer blev det til.

Årsagerne til faldet i 2006 kan være mange. Et fald i eksponeringen på 7 procent, ændrede spilletidspunkter, manglende spænding om udfaldet, AGF's deroute, Brøndbys miserable efterår i 2006, VM, salg af spillerprofiler og mange

fortsættes...

Seertal til Superliga-transmissioner 2001-2006 på TV3/3+

	Eksposering (timer)	Seernes forbrug (seertimer)	Gns. Seertal (rating)
2001	87	12,1 mio.	139.000
2002	69	10,4 mio.	150.000
2003	94	15,0 mio.	159.000
2004	93	14,3 mio.	154.000
2005	117	17,0 mio.	145.000
2006	108	13,4 mio.	124.000
I alt	569	82,2 mio.	145.000

Kilde: Sponsor & Sport Analyse/Idrættens Analyseinstitut

politiske og medlemsmæssige betydning.

Måske er det i virkeligheden den største udfordring for Kai Holms afløser i formandsstolen, Niels Nygaard eller Preben Staun, at også personen Kai Holm forstod at stå af på toppen og dermed efterlade sig et DIF, der udadtil står uhyre stærkt.

For flere interne og eksterne tendenser tyder på, at DIF får nok at se til med blot at fastholde sin position i de kommende år. Der er ikke den store politiske uenighed at spore mellem den afgående formand og de to formandskandidater, men det ændrer ikke på omfanget af de forestående udfordringer:

Den fortsatte strøm af tipsmidler til idrætten synes langt fra sikker, og medlemmernes fortsatte gunst – især blandt unge og voksne – er heller ingen selvfølge. Den traditionelle foreningsidræt og DIF's opfattelse af at stå i spidsen for en samlet idræt presses fra flere sider – ikke kun af velkendte spillere som Team Danmark og DGI – men også af topklubber og medier, der hastigt overtager magten i den professionelle eliteidræt, mens eksempelvis kommercielle fitnesscentre og private sundhedsordninger æder sig ind på foreningernes domæne på breddeområdet.

Hvis DIF for alvor skal rykke på de mange nye dagsordener lokalt og i de enkelte foreninger, skal organisationen dels være itopgear centralt til at matche de stigende kommercielle udfordringer af idrætten, dels have stærke specialforbund, som kan og vil samle op på mange af de nye idrætstendenser, som er svære at passe ned i en traditionel specialforbundshat.

Den balancegang rummer store udfordringer for DIF's kommende formand. Selv om både Niels Nygaard og Preben Staun sympatisk nok lægger op til mere dialog og større synlighed over for forbundene, end Kai Holm præsterede, får den kommende formand nok at se til med at matche den mere autoritære forgængers resultater.

NYT FRA IND- OG UDLAND

To kandidater til formandsvalg

Der kom trods spekulationer om det modsatte ingen sidste øjeblikskandidater til formandsvalget i DIF den 28. april.

Dermed står valget mellem den nuværende næstformand, Niels Nygaard, og formanden for breddeidrætsudvalget, Preben Staun. De to kandidater, der ligger tæt op ad hinanden politisk, har gennemført en række valgmoder.

Læs mere om kandidaterne og valgmodet i Brøndby på www.idan.dk.

andre faktorer spiller ind. På bundlinien står imidlertid stadig, at seertallene i 2006 faldt så markant, at de danske klubber i fremtiden ikke kan regne med at nå 2005-niveauet hvert år.

Paralleller til kvindehåndbold

Set med de kommercielle briller kan situationen for SAS Ligaen helt overordnet sammenlignes med kvindehåndboldens Toms Ligaen, som ifølge Idans analyser også har nået et loft i seernes forbrug. Fodbold- og håndboldklubberne kan med andre ord ikke umiddelbart forvente en betydelig vækst i seertiden – og dermed i sponsorgrundlaget – i den nærmeste fremtid.

Udviklingen afspejler sig også i tilskuertallene for både Toms Ligaen og SAS Ligaen. De har begge været i positiv vækst gennem flere år, men har også begge oplevet et fald i 2005/2006.

Kampen om tv-seere: Brøndby-FCK 7-6

Brøndby er trods FCK's sportslige overtag stadig det mest sete hold.

Kan man blive for god? Det er et spørgsmål, som Slagelses kvindelige håndboldhold stiller sig i disse tider efter faldende seertal i 2006. Samme spørgsmål kan FCK's fodboldløver nu også stille sig. Slagelse og FCK (og Viborg og Brøndby) er så suveræne, at kampe mod tabellens nederste hold som regel er drænet for spænding.

Det kan være en af årsagerne til FCK's forholdsvis lave seertal i SAS Ligaen i 2006. Som beskrevet i den foregående artikel er seertal afhængige af et væld af faktorer, men spænding om resultatet og kampens betydning i den samlede stilling har altid været vigtige parametre i kampen om seernes gunst.

Omvendt er klubbernes status som tophold også med til at trække seere. Brøndbys skuffende midterplacering i efteråret 2006 smittede således også af på klubbens seertal. 158.000 blev det til i gennemsnit. Normalt ligger Brøndby med et efterårssnit på over 174.000 seere.

Brøndby er stadig tv-favoritten

Kan man så være for god? Det vil til enhver tid være et kunstigt spørgsmål, da FCK og Brøndby jo samtidig med SAS Ligaen skal op mod hold på den internationale scene. Og FCK's Champions League-deltagelse i 2006 med kampe mod Ajax, Celtic, Manchester United og Benfica har formodentlig også gjort det vanskeligt for seerne at sætte sig op til FCK's SAS Liga-kampe.

Med MTG og TV 2's bemærkelsesværdige samarbejde omkring TV 2 Sport kan fodboldseerne nu se frem til mere SAS Liga på skærmen. MTG/Viasat har gennem længere tid sendt alle SAS Liga-kampene live til såkaldte Viasat Guld-abonnenter, men med TV 2 Sport kan langt flere seere få adgang til et bredt udvalg af kampene. Om det vil få betydning for den samlede seertid, må tiden vise. Produktet skal i givet fald være mere attraktivt end andre fodboldkampe på tv. For fodboldseerne vil med stor sandsynlighed heller ikke sluge flere fodboldkampe de kommende år.

Om TV 2 Sport på længere sigt overhovedet får lov til at sende SAS Liga-bold eksklusivt er dog pt. uvist, da Konkurrencestyrelsen for øjeblikket undersøger konkurrenceforholdene i den rekordstore tv-aftale, som TV 2, MTG og Divisionsforeningen præsenterede i december.

Gennemsnitlige seertal på TV3/3+

År	Brøndby	FCK
2001	168.000	163.000
2002	184.000	163.000
2003	180.000	179.000
2004	189.000	164.000
2005	175.000	181.000
2006	165.000	141.000
Hovedtotal	176.000	165.000

Tallene omfatter alene klubbernes kampe i SAS Ligaen. Kilde: Sponsor & Sport Analyse/Idan.

FCK's SAS Liga-snit i efteråret 2006 lå på 146.000 mod Brøndbys 158.000. Det er samtidig et billede på, at Brøndby stadig er det mest sete hold i de danske tv-stuer trods FCK's sportslige succes i dette årti. I de seks år 2001-2006 er det i alt blevet til godt 40 mio. timers tv-kigning med Brøndby-kampe i SAS Ligaen, mens FCK tilsvarende har trukket små 33 mio. seertimer. Brøndby har dog haft lidt bedre forudsætninger for at nå seerne med 229 timers eksponering mod FCK's 198 timer.

I 2006 nåede Brøndby små 7 mio. seertimer i SAS Ligaen, mens FCK trak 6 mio. seertimer. Det svarer samlet set til godt 48 procent af det samlede seerforbrug af SAS Liga-bold i 2006. Kampen om 2006 ender altså 7-6 til drengene fra Vestegnen.

Regeringen klar med handlingsplan

Regeringen er klar til at bruge 260 mio. kr. på at tiltrække store idrætsbegivenheder.

“Dette er den største eliteidrætspolitiske satsning siden 1984. Planen er præget af en samlet vision, nemlig at Danmark skal være helt fremme på scenen for store verdensbegivenheder i idræt,” sagde kulturminister Brian Mikkelsen ved præsentationen.

Fra 2008-2011 tilføres satsningen på store idrætsbegivenheder således hvert år 65 mio. kroner. Handlingsplanen består af 14 punkter fordelt på fire indsatsområder:

1. Organisatorisk og økonomisk grundlag for store idrætsbegivenheder. 35 mio. kroner afsættes til en ny organisation ‘Sport Event Danmark’, der overtager Idrætsfonden Danmarks funktion og årlige budget på 10 mio. kr. og således kommer til at råde over 45 mio. kr. om året.

2. Investeringer i opgraderinger eller opførelse af opvisningsfaciliteter på internationalt niveau. 20 mio. kroner afsættes.

3. Ekstra indsats målrettet talenter med internationalt perspektiv. 10 mio. kroner afsættes.

4. Kompetenceløft til danske idrætsledere. Området sorterer under DIF.

Politisk støtte til breddeindsats

Med regeringens lancering af en national handlingsplan for tiltrækning af store idrætsbegivenheder, bør turen også komme til breddeidrætten, mener Folketingets partier i følge en rundspørge foretaget af www.dgi.dk.

Venstre fløjen frygter direkte, at bredden bliver overset med viften af lokale og statslige satsninger på opvisningsanlæg og store events. Den bekymring deles ikke af regeringspartierne, men også her er der et ønske om at styrke den brede idræt.

Kulturminister Brian Mikkelsen bebudede ved fremlæggelsen af handlingsplanen, at der skal nedsættes et udvalg, som skal se nærmere på breddeidrættens behov og udviklingsmuligheder.

Idéen om et udvalgsarbejde møder bred opbakning, og blandt andre de radikale foreslår, at der nedsættes en egentlig breddeidrætskommission. I en pressemeddelelse skriver den tidligere kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen:

”Der skal findes svar på spørgsmål som, hvordan får vi kombineret foreningssidræt med de mere individuelle idrætsformer, og hvordan får vi renoveret og ombygget de gamle idrætshaller, så de modsvarer de nye behov?”

Venstres idrætspolitiske ordfører, den tidligere DGI-formand Leif Mikkelsen, peger desuden på, at der kan være behov for at give de frivillige bedre vilkår.

Læs også Troels Ravns (S) kommentar sidst i dette nyhedsbrev.

Konkurrencedygtige ikke-kommercielle fitnesscentre

Idans kommende analyse af den danske fitness-sektor viser, at fitnesscentre drevet som selvejende institutioner kan være konkurrencedygtige med de kommercielle udbydere.

Af Kasper Lund Kirkegaard,
idrætsanalytiker på Idan

Ifølge Idans seneste optælling af fitnesscentre i Danmark er der primo februar 2007 i alt 582 fitnesscentre i Danmark. Heraf var 334 (57,4 %) kommercielle fitnesscentre og 248 (42,6 %) ikke-kommercielle.

De ikke-kommercielle fitnesscentre har som præmis, at de først og fremmest er fokuseret på at udbyde og dyrke fitnessaktiviteter til deres medlemmer, hvorfor der blot sigtes mod at skabe en økonomisk balance og ikke et overskud, som det er tilfældet i privat regi.

Idans undersøgelse viser, at de selvejende fitnesscentre på mange områder er en konkurrencedygtig ejerform. I modsætning til flertallet af ikke-kommercielle ejerformer (foreninger eller kommunale fitnesscentre), er de selvejende institutioner kendetegnet ved, at der er en professionel fastansat ledelse, som står for driften og udviklingen af centeret.

Dette forhold har øjensynligt stor indflydelse, da de selvejende fitnesscentre scorer langt de bedste nøgletal inden for den ikke-kommercielle kategori: De har således et højt antal fastansatte professionelle medarbejdere og er relativt store fitnesscentre med mange medlemmer i gennemsnit. Dertil anvender de selvejende fitnesscentre i modsætning til andre idrætsforeninger

markedsføring som en helt naturlig del af deres virke.

Selvom der generelt set er stor kvalitetsforskel mellem de kommercielle og ikke-kommercielle fitnesscentre i Danmark, er de selvejende fitnesscentre også konkurrencedygtige med de mindre kommercielle ejerformer så som interessentskaber og enkeltmandsejede fitnesscentre. Især de fleksible åbningstider har i kommercielt regi været det vigtigste konkurrenceparameter. Dertil har private fitnesscentre lever højt på, at have professionelle instruktører og professionelle ledere. Men undersøgelsen viser også her, at de selvejende fitnesscentre er på højde med de private kommercielle centre.

Selvom det selvejende fitnesscenter er en relativt ny ejerform, har den en allerede nu bevist sin eksistensberettigelse. Ejerformen fremstår sig som en ganske unik og særlig effektiv måde at organisere ikke-kommercielle fitnesscentre på. Den indeholder store konkurrencepotentialer over for det ellers så dominerende kommercielle fitness-marked.

Samtidig er det netop denne ejerform, som DGI sandsynligvis vil anvende i anlæggelsen af en række kommende DGI-huse, hvor fitnesscenteret indgår som centralt element. I dag er centrene i Vejen Idrætscenter og DGI-huset i Århus eksempler på fitnesscentre, der indgår i en selvejende konstruktion.

Mange ligheder med de kommercielle

	Selvejende ikke-kommercielle	Kommercielle interessentskaber
Medlemmer pr. fitnesscenter	563	490
Kvadratmeter pr. fitnesscenter	472	590
Medlemmer pr. kvadratmeter	1,19	0,83
Medarbejdere pr. fitnesscenter	6,25	8,73
Fastansatte pr. fitnesscenter	2,00	2,27

Målt på flere parametre er der ligheder mellem de selvejende fitnesscentre og de mindre kommercielle centre organiseret i interessentskaber. Det selvejende ikke-kommercielle center er en relativt ny ejerform, som bl.a. DGI sandsynligvis vil satse mere på.

Venstre overvejer spillemonopolet

Mens den danske stat forbereder et svar på EU-Kommissionens såkaldte begrundede udtalelse med trussel om at trække det danske spillemonopol for EF-Domstolen, signalerer medlemmer af Venstres folketingsgruppe nu kraftigt, at det store regeringsparti overvejer en delvis liberalisering af spillelovgivningen.

”Jeg mener, at vi taber den sag.

Dermed bliver det danske spillemonopol erklæret ulovligt. Derfor bør vi være på forkant og sørge for, at en liberalisering medfører, at de udenlandske bookmakere betaler en licens, som sikrer penge til fritidslivet,” siger Venstres finansordfører Peter Christensen til Berlingske Tidende.

Dansk Folkeparti ligger på samme linje, mens de Konservative afviser en liberalisering.

Venstres idrætspolitiske ordfører, Leif Mikkelsen, bekræfter over for Idan.dk, at Venstre gør sig tanker om den aktuelle situation, hvor Danske Spils monopol er truet af retssager og af en generel tendens til, at spillet flytter over på internettet.

”Jeg har dog sagt, at vi skal finde en måde at sikre beløbsmodtagerne på, og der er jeg enig med Peter Christensen,” siger Leif Mikkelsen.

TV 2 Sport i luften med forbehold

Den nye sportskanal TV 2 Sport kan efter Konkurrencestyrelsens godkendelse af joint venture-konstruktionen mellem TV 2 og MTG gå i luften, men Konkurrencestyrelsen stiller skrappe betingelser, og den rekordstore rettighedsaftale med den danske superliga i fodbold er endnu ikke godkendt.

Som forudsætning for godkendelsen af TV 2 Sport stiller Konkurrencerådet blandt andet, at der ikke må være repræsentanter for TV 2 eller MTG i TV 2 Sports bestyrelse efter en 12 måneders indkøringsperiode. TV 2 Sport skal altså agere som en selvstændig tv-kanal, og godkendelsen forudsætter klart, at der ikke må udveksles oplysninger om TV 2 Sports drifts- og markedsstrategi, distributionsaftaler, programplanlægning eller reklamesalg mellem TV 2 Sport og moderkanalerne.

En anden forudsætning er, at de involverede stationer ikke må gå sammen om at byde på rettigheder til sport, medmindre der er tale om rettigheder, hvor udbyderen som eksempelvis til OL stiller krav om, at en del af rettighederne skal vises på såkaldt free tv (som TV 2, red.).

Lige så vigtigt stiller Konkurrencerådets afgørelse krav om, at TV 2 Sport også over for distributører som antenneforeninger eller kabeloperatører skal optræde som en selvstændig enhed.

Det bliver altså ikke muligt at pakke rettighederne til TV 2 Sport sammen med andre af TV 2's eller MTG's kanaler.

Talentudvikling under pres

Foto: Marc Carrido i Pwlg

Udlændinge står for 30 procent af spilletiden i den danske superliga. De mange udlændinge truer talentudviklingen, advarer Peter Rudbæk, DBU.

Af stud.scient.pol. Nils Tjell,
praktikant på Idrættens Analyseinstitut

Det er godt 10 år siden at Jean-Marc Bosmans dom revolutionerede fodboldverdenen. Umiddelbart nærrede klubberne frygt for åreladning af de bedste spillere uden økonomisk kompensation. I de senere år er debatten skiftet, og handler nu i højere grad om den omfattende import af udenlandsk arbejdskraft i dansk fodbold.

Idan har undersøgt udlændingenes rolle i dansk fodbold på baggrund af superligakampene afviklet i efteråret 2006. Målt på

spilletid er den andel, som de udenlandske spillere tegner sig for i Danmark godt 30 procent. Idans opgørelse ligger i forlængelse af en større norsk undersøgelse 'Et tiår etter Bosman – Konsekvenser for udviklingen av norsk toppfotball' gennemført af Hallgeir Gammelsæter og Stig-Erik Jakobsen. De når frem til, at udenlandske spillere står for 37,5 procent af spilletiden i Norge - altså lidt mere end i Danmark. Samtidig konkluderer de, at de mange udlændinge i norsk fodbold hæmmer talentudviklingen og dermed landsholdet.

Der er dog i begge lande væsentlig forskel på de enkelte klubbers brug af udlændinge (se tabel 1). I Danmark er Superligaens førerhold FCK topscorer.

Tabel 2 på næste side viser, at der også er stor forskel på udlændingenes rolle i de enkelte klubber. I FCK er hele fem udlændinge at betragte som nøglespillere, mens otte af Viborgs 11 udlændinge er fyldspillere eller helt ubenyttede. I det hele taget spenderer hele 52 procent af udlændingene mere tid på bænken end på banen. Her ligger ifølge Peter Rudbæk, træneruddannelseskonsulent i DBU og tidligere superligatræner, kimen til et problem:

”Ingen har noget imod de udlændinge, som leverer varen og hæver niveauet. Det er mængden, som udgør problemet.”

Problematikken ligger i, at de talenter, som fortrænges fra topklubberne af etablerede udenlandske stjerner, nu også fortrænges af udenlandske marginals spillere i de mindre klubber. Tabel 3 nuancerer dette billede en smule. I FCK får de unge spillere ganske rigtigt ikke mange ben til græsset, men hos konkurrenten Brøndby sættes der i højere grad på talenterne.

fortsættes...

Tabel 1. Udlændingeandel af spilletid

Klub	Andel udlændinge (%)
AaB	44,4
AC Horsens	20,3
Brøndby IF	32,3
Esbjerg fB	33,7
FC København	50,3
FC Midtjylland	21,4
FC Nordsjælland	27,1
OB	31,6
Randers FC	27,2
Silkeborg IF	30,9
Vejle Boldklub	18,3
Viborg FF	25,1
I alt	30,3

Udlændingenes andel af de enkelte holds samlede spilletid i SAS Ligaen i efteråret 2006.

EM i fodbold til Polen/Ukraine

UEFA's bestyrelse valgte overraskende at tildele Polen/Ukraine værtskabet for EM i fodbold i 2012. Otte ud af 12 stemmer faldt allerede i første valgrunde på Polen/Ukraine, fire stemte på Italien, mens Ungarn/Kroatien ikke fik nogen stemmer.

Bag den klare afgørelse kan ligge et ønske om at give mesterskabet til Østeuropa, men de to værtslande har også fremlagt ambitiøse planer for en udbygning af den sportslige infrastruktur. Desuden har der i begge lande været stærk politisk og folkelig opbakning til ansøgningen.

Omvendt bliver afstandene mellem EM-byerne en udfordring, ligesom landene bl.a. mangler hotelsenge og erfaringer med at arrangere så store mesterskaber.

Konsulentfirma satser dansk

De store danske satsninger på idræts-events og projekter med idræt som løftestang for forskellige offentlige dagsordener har fået det engelsk-ejede konsulentfirma TSE Consulting til at åbne et afdelingskontor i København med fokus på hele det nordiske marked.

TSE Consulting har kontorer i seks lande, og firmaet har allerede i dag takket være sin danske managing director for konsulentafdelingen i Schweiz, Lars Hauge-Pedersen, en række opgaver i Danmark.

I spidsen for TSE Consultings nordiske satsning står den tidligere sportsdirektør for Team Danmark, Susanne Hedegaard Andersen, men managing director Lars Hauge-Pedersen forventer, at staben vil vokse til 5-10 medarbejdere i løbet af en kort årrække.

Tablet 2: Udlændingenes rolle for klubholdet

Klub	Nøgle	Habil	Middel	Fyld	Ubenyttet	I alt
AaB	4	1	1	1	3	10
AC Horsens	2	1	0	1	1	5
Brøndby IF	1	2	2	4	1	10
Esbjerg fB	1	4	0	1	0	6
FC København	5	1	1	2	1	10
FC Midtjylland	2	0	1	3	2	8
FC Nordsjælland	2	0	2	2	0	6
OB	2	2	1	2	0	7
Randers	1	3	0	3	0	7
Silkeborg IF	3	1	0	0	0	4
Vejle Boldklub	0	2	1	1	2	6
Viborg FF	1	2	0	6	2	11
I alt	24	19	9	26	12	90

Opgjort på baggrund af efteråret 2006. Kategorierne er defineret: Ubenyttet (0 %), Fyld (under 25 %), Middel (25-50 %), Habil (50-75 %) og Nøgle (over 75 %).

Viborg er et eksempel på det problem, som Peter Rudbæk skitserer. Klubben har mange udlændinge og anvendte i efteråret ingen spillere under 21 år.

Årsagen til at klubberne køber mange udlændinge skal ifølge Peter Rudbæk findes primært i klubbernes økonomiske dispositioner som følge af Bosman-dom-

men. Klubberne er ikke længere garanteret transferindtægter, og derfor indkøbes spillere i stedet for at satse på at opfostre egne talenter. Denne mere kortsigtede planlægning understøttes af de stigende tv-indtægter, som i vid udstrækning bruges på indkøb af udenlandske spillere. Resultatet bliver, at de spillere, som er produkt af talentudviklingen, får svært ved at slå igennem på superligamandskaberne.

Tablet 3: Danske U20-spillere

Klub	Antal benyttede	Antal minutter
AaB	4	2045
AC Horsens	1	98
Brøndby IF	5	1902
Esbjerg fB	2	213
FC København	2	61
FC Midtjylland	4	720
FC Nordsjælland	1	63
OB	1	20
Randers FC	1	63
Silkeborg IF	2	329
Vejle Boldklub	4	2576
Viborg FF	0	0
I alt	27	8090
Gns.	2,25	674

Antal minutter, som spillere født i 1986 eller senere har spillet i sæsonens første 22 kampe.

Udvidet liga og holdningsændring

Landstræner Morten Olsen har foreslået en udvidelse af Superligaen, således at et større antal midterklubber giver talenterne større muligheder for spilletid. Hans eksempel på en sådan midterklub er FC Nordsjælland, men tallene i tabel 3 tyder ikke på, at de unge får spilletid her.

Peter Rudbæk mener, at der skal en holdningsændring til i klubberne så de begynder at satse mere langsigtet og inkorporere talentudviklingen. Selvom både forbund og klubber beviseligt pumper mange penge i talentudviklingen, skal dette arbejde også udmynte sig konkret:

"I Danmark har vi tradition for, at klubberne har en ungdomsafdeling, men i dag handler talentudviklingen i nogle klubber primært om imagepleje," siger han.

Som kilde til opgørelsen er brugt www.netsuperligaen.dk. Kategoriseringen af spillere i tabel 2 er inspireret af den i artiklen omtalte norske undersøgelse.

RUNDT OM IDAN

Web-tv satsning ved floorball-VM

Idans rapport 'Sport på dansk tv' og opfølgende artikel 'Ny teknologi – nye muligheder' har inspireret Dansk Floorball Union til en satsning på web-tv i forbindelse med det kommende VM i floorball for kvinder i Frederikshavn i dagene 12.-20. maj.

Medieanalytiker Martin Hedal, tidligere Idrættens Analyseinstitut, er på freelancebasis ansat til at opbygge en portal, der skal give floorballinteresserede i hele verden mulighed for at se live-streaming og klip fra VM-begivenheden, der samler 20 deltagende nationer.

Planen er efterfølgende at opsamle erfaringerne til gavn fra andre arrangører, og projektet får derfor støtte af Frederikshavn Kommune, DIF's medieudvalg og Idrætsfonden Danmark.

VM i floorball kan følges via hjemmesiden www.wfc2007.org. Såvel tv-rapporten som artiklen om ny teknologi kan downloades på idan.dk.

Fra de danske pionérår. Foto fra bogen.

Fitness-bog udkommer 13. juni

Idan har besluttet at offentliggøre Kasper Lund Kirkegaards analyse af den kommercielle danske fitness-sektors baggrund og historie i bogform. Bogen 'Fra muskelmasse til massebevægelse' offentliggøres på en mediebriefing hos Idrættens Analyseinstitut den 13. juni kl. 12.00.

På mødet vil Kasper Lund Kirkegaard holde oplæg om den danske fitness-sektor, hvorefter direktør Rasmus Ingerslev fra fitness dk og formand Søren Møller fra Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger vil kommentere bogen og fitness-sektorens udfordringer. Tilmelding til arrangementet skal ske til henrik.brandt@idan.dk senest den 1. juni.

Allerede i maj udsender Idan rapporten 'Overblik over den danske fitness-sektor' med en lang række økonomiske og organisatoriske data om fitness-sektoren herhjemme og i udlandet. Såvel rapporten som bogen koster 250 kr. og kan forudbestilles hos kasper.lund@idan.dk.

Samarbejde om ph.d.-projekter

Idan og Institut for Idræt og Biomekanik ved Syddansk Universitet har indgået en principaftale om i fællesskab at etablere tre ph.d.-projekter i løbet af det kommende lille års tid. De ph.d.-studerende indskrives ved Syddansk Universitet, men får daglig arbejdsplads hos Idan på Holmen i København.

To af Idans fastansatte analytikere får således mulighed for at specialisere sig yderligere i deres fagområder. Det er planen, at Kasper Lund Kirkegaards projekt 'Sved for Millioner' om den danske fitness-sektor skal danne basis for et ph.d.-projekt om kommerciel deltagerbaseret idræt, mens Rasmus K. Storms analyser af blandt andet dansk elitehåndbold og dansk topfodbold efter planen skal danne basis for et ph.d.-projekt om den professionelle danske eliteidræt.

Det tredje ph.d.-stipendiat, som opslås senere i samarbejde med SDU og Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, tager udgangspunkt i det netop igangsatte projekt om befolkningens idræts- og motionsvaner.

En krig under optrapning

Udadtil var de konkurrenter. På de indre linjer dannede Kai Holm og DGI-formand Leif Mikkelsen fælles front, da den daværende kulturminister ville begrænse de to organisationers indflydelse.

Af Lars Werge, journalist på Ekstra Bladet - uddrag fra artiklen 'En konge forlader sit rige'

Der er ro på gangene og kontorerne i Fanøgade 15. Det stille boligkvarter på Østerbro i København skjuler hovedkvarteret for den del af Danmarks største dagligvare-koncern, der stadig lyder navnet FDB. Her har Ebbe Lundgaard været bestyrelsesformand siden 2001, og i roen har han mulighed for at lade tankerne flyve tilbage til en tidligere karriere – til den gang, han krydsede klinger med idrættens topfolk i sin egenskab af kulturminister for Det radikale Venstre i en socialdemokratisk ledet regering i 1997 og 1998.

Det var den gang, Kai Holm dannede fælles front med DGI-formand Leif Mikkelsen. Efter en årrække som en slags omrejsende debatcirkus, hvor Holm og Mikkelsen i forsamlingshuse og nyhedsudsendelser demonstrerede en markant uenighed og derved fik profileret sig selv og deres forbund bedst muligt – Holm indrømmer i dag, at uenigheden kun var professionel, og at de to hele tiden har været de bedste venner – blev de pludselig våbenbrødre. Det var i krigen mod en regering, der ville have valuta for den halve milliard kroner, DIF og DGI stort set ligeligt fik via tips- og lottomidlerne. Ebbe Lundgaard skulle fernisere loven, og nu krævede han et langt større socialt ansvar af organisationerne.

"Jeg kan vel godt sige, at jeg som en af de få ministre kendte idrætten, inden jeg blev kulturminister. Jeg har altid beskæftiget mig med idræt på det faglige og politiske plan, og derfor var jeg forberedt på modstanden fra de herrer. DIF og DGI havde jo været vant til, at ingen fra det politiske system kiggede dem i kortene eller forholdt sig til pengestrømmene. Så det var min klare holdning, da jeg skulle diskutere med dem, at de ikke nåede ud i alle hjørner af det danske samfund. Undersøgelser havde jo vist, at de havde organiseret en lang række af de samme mennesker som medlemmer i begge forbund, og at mange tusinde mennesker dyrkede idræt uden for DGI og DIF," siger Ebbe Lundgaard.

Han taler sig hurtigt varm. Den tidligere

Foto: Polfoto/Thomas Willmann

Portræt af en formand

I mere end 20 år har Kai Holm præget dansk idræt som formand for Danmarks Idræts-Forbund. Det er derfor en epoke, som slutter, når DIF vælger ny formand den 28. april.

Årets sportsjournalist, Lars Werge fra Ekstra Bladet, har som afsluttende opgave i forbindelse med en diplomuddannelse skrevet et større portræt af Kai Holm.

Vi bringer her et uddrag fra artiklen 'En konge forlader sit rige', der fortæller, hvordan Kai Holm kørte parløb med DGI's formand, da de to organisationer stod over for et stærkt politisk pres i 1997-1998. Bl.a. havde regeringen indtil i dag hemmeligholdt planer om mere styring af idrætsorganisationerne.

Hele artiklen kan læses på www.idan.dk.

mangeårige højskoleforstander har altid elsket ordet, og han var ikke bange for de verbale sammenstød, når de bare foregår med åben pande. Men helst også på lige vilkår. Så for at styrke et svagt funderet ministerium havde Lundgaard blandt andet hentet nye folk ind på 8. kontor; en ung, fremstormende kontorchef, Paul Møllerup, hentet fra statsministerens administration, og idrætsforskeren Søren Riiskjær.

Specielt sidstnævnte var en torn i øjet på Kai Holm. I en årrække havde Søren Riiskjær arbejdet på den uafhængige institution Idrætsforsk, og det var Riiskjær, der stod bag flere undersøgelser af organisationsgraden i dansk idræt. Samtidig repræsenterede han – og dermed Lundgaard som hans arbejdsgiver – oppositionen til DIF via sit tilhørsforhold til Idrætsforsk, der med folk som Claus Bøje og Henning Eichberg jævnligt havde leveret ammunition til den sporadiske kritik af DIF-top-

fortsættes...

NYT I IDANS VIDENSBANK

Børneulykker i Danmark

Beskrivelse af ulykkers forekomst blandt børn i alderen 0-14 år. Rapporten omfatter også idrætsrelaterede skader og ulykker.

Birthe Frimodt-Møller, Pia Haudrup Christensen, Hanne Møller, Lene Terp Nielsen, Bjarne Laursen, Statens Institut for Folkesundhed, september 2006.

Hent rapporter og analyser i vidensbanken på www.idan.dk.

>> KALENDEREN

Konferencer om skolehaller

7. maj og 8. maj 2007: Lokale- og Anlægsfonden er vært for to halvdageskonferencer, som sætter fokus på udviklingen af skolebyggerier til gavn for det lokale kultur-, fritids- og idrætsliv.

På konferencerne vil både danske og udenlandske erfaringer blive præsenteret og diskuteret.

Den første konference afvikles mandag den 7. maj fra kl. 13-18 på Trekronerskolen lidt uden for Roskilde. Den anden den 8. maj på Bjedstrup Skole ved Skanderborg i samme tidsrum.

Tilmelding og mere information på www.loa-fonden.dk/konference. Der er tilmeldingsfrist den 23. april.

Nordisk Idrætslærerkongres

31. juli-5. august 2007: Dansk Idrætslærerforening, Gymnasieskolernes Idrætslærerforening og Nordiske Idrætslærerorganisationers Samråd er til sommer vært for Nordisk Idrætslærerkongres på Gerlev Idræts højskole.

Konferenceprogrammet består både af foredrag, debat og praktiske øvelser, lege mv. Idrætsstuderende på lærerseminarer og universiteter kan deltage til reduceret pris. Program, tilmelding og nærmere oplysninger på www.gerlev.dk.

BØGER

Til kamp mod idrætsskader

Ved at forhindre idrætsskaders opståen og ved at begrænse generne, når uheldet er ude, kan personlige og samfundsmæssige

Leif Mikkelsen kroner 'Kong Kai' ved Kai Holms 60 års fødselsdag i 1998. Rivaliseringen mellem dansk idræts førstemænd stak ikke dybere, end at de arbejdede tæt sammen i vigtige idrætspolitiske sager. (Foto: Michael Medgyesi/Scanpix)

minde om et sportsministerium, men påberåber sig igen og igen den danske organisationsfrihed," siger Bjarne Ibsen.

Sagen ebber ud, da Poul Nyrup Rasmussen efter folketingsvalget i februar 1998 rokerer rundt på sin regerings taburetter. Da bliver det klart, at for Kai Holm er problemet med landets kulturminister i højere grad et personspørgsmål end noget andet. Ebbe Lundgaard forsvinder til fordel for partifællen Elsebeth Gerner Nielsen. Kai Holm får det aldrig rigtig godt med den ny minister, men hun vækker ikke den umiddelbare vrede i ham på samme måde, som forgængereren gjorde.

Med Ebbe Lundgaard forsvinder også hidtil hemmeligholdte planer om en total omstrukturering af idrættens finansiering.

"Sammen med skatteminister Carsten Koch (S) havde jeg i vinteren 97-98 lavet alle stregerne til en total omstrukturering af tips- og lottoloven, så vi kunne få et langt bedre indblik i og styring af idrættens organisationer. Men det blev skrinlagt, og det blev efterfølgende kun til nogle få markeringer i stedet," siger Ebbe Lundgaard.

Han betegner 1997-1998 som tidspunktet, hvor Danmarks Idræts-Forbund træder i klar karakter i forhold til det politiske lobbyarbejde. Men han understreger også, at det ikke var kommet så langt, hvis ikke Kai Holm havde haft Leif Mikkelsen at støtte sig op ad – en opfattelse, der går igen flere steder.

"Set over de seneste 25 år har det groft sagt været DIF's held, at man har haft Team Danmark til at tage sig af eliten, og DGI til at tage sig af bredden – og så er det på forunderlig vis lykkedes DIF at komme til at fremstå som betydningsfuld og vigtig. Men det var aldrig Kai Holm, der førte de vigtige forhandlinger med politikerne, og DIF har efter min mening ikke formået at samle og markere interessen for alle deres medlemmer. DIF har under Kai Holm ikke været i stand til at fremlægge et offensivt bud på fremtidens – eller bare nutidens – idrætsbillede. Man har forvaltet enkelte stærke medlemsforbunds ønsker, og Kai Holm har generelt ageret styrende, bestemmende og magtfuld. I forhold til, at han er på offentligt finansieret fuldtidsløn som organisationsformand kunne man måske have forestillet sig en større ydmyghed," siger Bjarne Ibsen.

Læs artiklen i sin helhed på www.idan.dk.

pens politik. Helt galt havde det været, da Bøje og Eichberg i 1994 på foranledning af Lundgaards forgænger Jytte Hilden havde udgivet bogen 'Idrættens Tredje Vej' som en del af den stort anlagte kulturpolitiske redegørelse. I denne bog fik Holms organisation drøje hug – der var klare anbefalinger af at lave idrætslige tiltag uden om DIF og dermed svække organisationens enevælde. Men som hver eneste gang, der er kommet kritik, har svaret været officiel, larmende tavshed.

I stedet er der kommet svar 'ad bagvejen' – og det fik Ebbe Lundgaard og hans folk at mærke flere gange i løbet af et hedt efterår 1997, hvor den politiske dagsorden for en sjælden gangs skyld svingede væk fra den ellers ustoppelige medvind for DIF.

"Det hele eksploderede på 'Idrættens Rigsdag' i Odense dét år – det var en slags stormøde for alle idrættens interessenter, og her lagde jeg nogle konkrete forslag frem, som var meget inspireret netop af 'Idrættens Tredje Vej'. Men Holm og Mikkelsen, som jeg oplevede som totalt sammensmeltede i det forløb, trak i alle mulige tråde i deres netværk, og de borgerlige politikere skiftede pludselig side," siger Ebbe Lundgaard.

Han får opbakning fra idrætsforskeren Bjarne Ibsen:

"Hele forløbet demonstrerer klart, hvordan DIF og DGI trækker i samme retning: De har hver især et klart ønske om, at kulturministeriet ikke får mere magt over dem. De ønsker ikke noget, der bare kunne

tab begrænses. Idrætsskadebogen er den første bog, som på dansk beskæftiger sig med både forebyggelse, behandling og genoptræning af idrætsskader.

Opslagsværket er rigt illustreret, og henvender sig primært til fremtidige og nutidige behandlere af idrætsskader. Desuden har den til formål at tjene som inspiration for instruktører og udøvere, som i træningsplanlægningen vil fokusere på at nedsætte risikoen for skader.

Idrætsskadebogen er overordnet inddelt i to dele. Den første del er en indføring i kroppens reaktioner på idrætslige belastninger. I denne del fokuseres på diagnosticering af idrætsskader og træningstilrettelæggelse. Et kapitel fokuserer specifikt på idrætsskader hos børn og unge, samt hvordan disse kan forebygges gennem målrettet træning.

I anden del af bogen fokuseres på idrætsrelaterede problemer i forhold til de forskellige anatomiske regioner.

Ud over de to overordnede dele indeholder bogen to selvstændige kapitler. Det første tematiserer sygdom og idrætsudøvelse, herunder rygning og spiseforstyrrelser, mens det afrundende kapitel af Rasmus Damsgaard omhandler dopingproblematikken.

Nils Tjell

Idrætsskadebogen

Redigeret af Thorsten Ingemann Hansen og Michael Rindom Krogsgaard

FADL's Forlag

488 sider, illustreret

Pris: 695 kr.

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 12 - 19. april 2007

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
18. april 2007.

Vi behøver en national helhedsplan for idrætten

Kommentar: Socialdemokraterne er enige i regeringens positive intentioner med sin nye handlingsplan på idrætsområdet. Men vi mangler stadig en helhedsplan for idrætsområdet, og vi er bekymrede for finansieringen.

Af Troels Ravn,
idrætspolitisk ordfører,
Socialdemokraterne

Kulturminister Brian Mikkelsen, vil gerne drømme stort og slippe begejstringen løs inden for idrætten i Danmark. Det var derfor en både glad og stolt minister, der for nylig kunne offentliggøre regeringens idræts-handlingsplan. Med lidt drilleri fristes man til at komme handlingsplanen i møde med et 'omsider'. Det var sandelig på tide, at ministeren kunne sætte konkret handling bag sine på forhånd højt profilerede planer, og med Thor Pedersens nedskydning af de olympiske lege i København in mente er det vel heller ikke noget at sige til, at Brian Mikkelsen har behov for at blive begejstret.

Hvad er det så, idrættens verden har fået med handlingsplanen – er der grund til at kippe med flaget?

Planen hviler på et fundament af fire indsatsområder: kommunerne og idrætsorganisationerne skal have flere resurser til at byde ind på værtskabet af store idrætsarrangementer, Danmark skal have flere idrætsfaciliteter af international standard, danske idrætsledere skal erhverve sig relevante kompetencer, og danske idrætsudøvere skal løftes op på et højere internationalt niveau.

65 millioner kr. hvert år over de næste fire år bliver der bundet i halen af handlingsplanen.

Umiddelbart er der ikke grund til at møde planen med sønderlemmende kritik. Enhver, der holder af idræt vil således kunne nikke bifaldende til planens målsætninger. Socialdemokraterne bakker da også op om de positive intentioner. I vores idrætspolitik, 'Danmark i topform', skriver vi netop, at det er nødvendigt at have både visioner og strategier for idrætsområdet i

Danmark, men vi understreger også, at det er nødvendigt at tænke i sammenhænge og helheder. Og her mangler helt konkret et afsnit i handlingsplanen, der forholder sig til idrættens grundvilkår i Danmark.

Der bør nemlig nedsættes en idrætskommission og udarbejdes en national handlingsplan for idrætspolitikken, som kan sætte en samfundsmæssig dagsorden for området. Og der bør laves en grundlæggende analyse af forholdet mellem breddeidræt og eliteidræt. En analyse, der måske kunne resultere i følgende konklusioner:

1. "Vi investerer i eliten på grund af, at der er et stort marked for oplevelsesøkonomi, og fordi vi ønsker at brande Danmark."

2. "Vi investerer i breddeidrætten, fordi det er sjovt at dyrke idræt, og fordi idrætten spiller en afgørende rolle for folkesundheden."

Regeringens handlingsplan medtænker desværre ikke det samlede idrætsområde, men nøjes med nogle forblommede udsagn om, at når eliteidrætten får flere resurser, og børn, unge og voksne begejstres over at være tilskuer til idræt på højt niveau, ja, så udvikles også breddeidrætten, og morgendagens idrætsstjerner fødes af sig selv. Men sådan hænger tingene bare ikke sammen.

Handlingsplanens finansiering er et andet punkt, hvor jeg er bekymret. Brian Mikkelsen har godt nok udtalt, at Socialdemokraterne ikke evner at læse tallene korrekt. Kulturministeren hævder, at planen udelukkende finansieres med såkaldte 'nye' penge. Og kære Brian. Netop det spørgsmål kommer vi til at diskutere i den nærmeste fremtid.

For Socialdemokraterne er det nemlig helt uacceptabelt, hvis der hentes penge fra breddeidræt og det øvrige kulturliv, musik og teater, til en øget satsning på eliteidrætten.